

BESLUT

2020-04-27

Dnr: 20/00231

SAKEN

Lokala nyheter Värmland, SVT1, 2020-01-13, kl. 7.05, 8.05 och 9.05, inslag om ett larmföretag som begärts i konkurs; fråga om opartiskhet, saklighet och respekt för privatlivet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet eller bestämmelsen om respekt för privatlivet.

INSLAGET

Samma inslag sändes flera gånger och hade rubriken ”Kritiserat larmföretag i konkurs” och inleddes med att en reporter stod framför ett larmföretags lokaler och sa bland annat följande.

Larmföretaget [företagsnamn] har nu lämnat sina lokaler här i [ortsnamn]. Företaget har också begärts i konkurs, dels av sig själva men också av ett annat företag som har fordringar på över 600 000 kronor. Vi har pratat med en som tidigare var anställd i företaget men som valde att säga upp sig.

Sedan intervjuades en anonymiserad tidigare anställd som bland annat sa att många löften från företaget aldrig hölls och att ”droppen i det hela var egentligen när jag blev sjuk i våras”. Reportern sa därefter att den tidigare anställda hade fått problem i samband med att sjukpenningen från Försäkringskassan uteblivit och att det då visade sig att arbetsgivaren inte skickat in inkomstuppgifter. Reportern frågade om den tidigare anställda hade fått betalt svart utan att han visste om det varpå han svarade att det var så. Reportern sa sedan att andra anställda också var kritiska till företaget och var sjukskrivna eftersom de mätte dåligt ”efter vad som hänt”.

Senare i inslaget sa reportern att den tidigare anställda sålt larm som kunder påstått inte fungerade. Inslaget avslutades med att reportern sa att de sökt

företaget, som i sin tur hänvisade till konkursförvaltaren, och att företaget efter att reportaget spelades in försattes i konkurs.

ANMÄLAN

En företrädare för det aktuella larmföretaget är anmälare och anser att inslaget innehöll felaktiga uppgifter om skatt och arbetsgivaravgifter från en anonym källa som vållade företaget och dess företrädare oproportionerligt stor skada.

Företagsnamnet är detsamma som ett familjenamn vilket gjorde att personer kopplades direkt ihop med företaget. Företaget hade sitt säte i en mindre ort vilket gör att alla vet vem som drev företaget.

Företrädare för företaget uppfattade att Sveriges Television AB (SVT), som är en av Sveriges största mediekanaler, på förhand hade bestämt att företaget var dåligt och vinklade företagets uttalanden till dess nackdel. Därför kände företaget att de inte kunde svara på reporterns frågor.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet samt bestämmelsen om respekt för privatlivet. SVT anför i huvudsak följande.

Det är korrekt att den tidigare anställde är anonymiserad, för tittarna, men inte för redaktionen. SVT har tillgång till material som verifierar att den intervjuade personen fått avslag vad gäller rätten till sjukpenninggrundande inkomst. Redaktionen har därtill vid upprepade tillfällen erbjudit företaget att svara på kritiken, vilket företaget avstått från att göra.

SVT har granskat en verksamhet utifrån de uppgifter om missförhållanden som kommit till redaktionens kännedom. SVT har i flera inslag granskat verksamheten i företaget och pratat med kunder, anställda och tidigare anställda. Inför varje rapportering har företaget erbjudits att kommentera uppgifterna. I de fall företaget har svarat har dessa kommentarer redovisats såväl opartiskt som fullständigt. Att företaget har samma namn som ägaren och har sitt säte på en mindre ort, kan inte vara skäl för att avstå från den granskning som redaktionen svarat för.

Utöver vad som i anmälan sägs som "arbetsgivaravgifter och skatt" finns det i övrigt inga konkreta exempel på de påståenden som framförs i anmälan. SVT motsätter sig uppgiften att bevakningen av bolaget kännetecknats av personliga attacker och att inte ha kontrollerat fakta före publicering.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet). Dessa skyldigheter innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

SVT ska respektera den enskildes privatliv i programverksamheten om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat (15 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen är avsedd att ge skydd för den personliga integriteten. Den tillämpas även i fall med namnpublicering vid brott eller misstanke om brott.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Det är förenligt med SVT:s granskningsskyldighet att granska påstådda oegentligheter i ett företag. Att inslaget hade en kritisk infallsvinkel medför därför inte i sig att det strider mot kravet på opartiskhet.

Granskningsnämnden konstaterar att uppgiften om att det aktuella företaget betalat bland annat svarta löner kom från den tidigare anställda medarbetare som var en så kallad tillfälligt medverkande. Vidare hade företrädare för företaget fått möjlighet att bemöta kritiken som riktades mot företaget i inslaget. Mot denna bakgrund strider inslaget inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Enligt anmälaren var uppgifterna om det utpekade företaget till skada för ägaren eftersom företagsnamnet var ett familjenamn. Nämnden konstaterar dock att

uppgifterna var direkt kopplade till affärsverksamheten. De utgjorde enligt nämndens mening inget intrång i anmälarens privatliv. Inslaget strider därmed inte mot bestämmelsen om respekt för privatlivet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.